

สรุปการวิจัยและข้อเสนอแนะ

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความพึงพอใจในชีวิตสมรสของคู่สมรสที่มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบที่ศึกษาคลายคลึงกันและแตกต่างกัน

2. สมมติฐานในการวิจัย

สมมติฐานที่ 1. คู่สมรสที่มีลักษณะบุคลิกภาพในองค์ประกอบต่อไปนี้สูงทั้งสองคน จะมีความพึงพอใจในชีวิตสมรส มากกว่า คู่สมรสที่มีลักษณะบุคลิกภาพต่ำทั้งสองคน หรือ คู่สมรสที่มีลักษณะบุคลิกภาพคนหนึ่งสูงและคนหนึ่งต่ำ ในแต่ละองค์ประกอบของบุคลิกภาพ ดังนี้

- ชอบสังคม (Outgoing)
- สติปัญญา (intelligence)
- มั่นคงทางอารมณ์ (Emotionally stable)
- ทำตนตามสบาย (Happy-go-lucky)
- มีหิริโอตตัปปะ (Conscientious)
- ชอบทดลอง (Experimenting)
- พึ่งตัวเอง (Self-Sufficiency)
- ควบคุมตนเองได้ (Controlled)
- กล้าเสี่ยงภัย (Venturesome)

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สมมติฐานที่ 2. คู่สมรสที่มีลักษณะบุคลิกภาพในองค์ประกอบต่อไปนี้ต่ำทั้งสองคน จะมีความพึงพอใจในชีวิตสมรส มากกว่า คู่สมรสที่มีลักษณะบุคลิกภาพสูงทั้งสองคน หรือ คู่สมรสที่มีลักษณะบุคลิกภาพคนหนึ่งสูงและคนหนึ่งต่ำ ในแต่ละองค์ประกอบของ บุคลิกภาพดังต่อไปนี้

- จิตใจอ่อนแอ (Tender - minded)
- ระแวงสงสัย (Suspicious)
- จินตนาการ (Imaginative)
- ฉลาดมีเล่ห์เหลี่ยม (Shrewd)
- หวั่นวิตก (Apprehensive)
- อารมณ์ตึงเครียด (Tensed)

สมมติฐานที่ 3. คู่สมรสที่มีลักษณะบุคลิกภาพในองค์ประกอบต่อไปนี้คนหนึ่งสูง และคนหนึ่งต่ำจะมีความพึงพอใจในชีวิตสมรส มากกว่าคู่สมรสที่มีลักษณะบุคลิกภาพสูง ทั้งสองคน และ คู่สมรสที่มีลักษณะบุคลิกภาพต่ำทั้งสองคน ในแต่ละองค์ประกอบของ บุคลิกภาพ ดังนี้

- ใช้อำนาจ (Dominance or Ascendance)

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลของรัฐในเขต กรุงเทพมหานคร และคู่สมรส โดยกลุ่มตัวอย่างจะต้องสมรสแล้วไม่น้อยกว่า 6 เดือน และ ยังอยู่ร่วมกันกับคู่สมรส จำนวน 200 คู่ (400 คน)

3.2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่

3.2.1. แบบสอบถามข้อมูลสถานการณ์ส่วนตัวของผู้ตอบ

3.2.2. แบบทดสอบบุคลิกภาพ SIXTEEN PERSONALITY FACTOR QUESTIONNAIRE ของ RAYMOND B. CATTELL (1957) ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 187 ข้อซึ่งใช้วัดองค์ประกอบของบุคลิกภาพ 16 องค์ประกอบ

3.3.3. มาตรวัดความพึงพอใจในชีวิตสมรส (Marital Satisfaction Scale) ของ ROACH และคณะ (1981) ซึ่งพัฒนาแล้วโดยกรรณิกา เฉลิมกุล (2534)

รายละเอียดเครื่องมือ โปรดดูในภาคผนวก

4. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

4.1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ลักษณะบุคลิกภาพ 16 PF

4.2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความพึงพอใจในชีวิตสมรส

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยติดต่อขอหนังสือราชการจากบัณฑิตวิทยาลัย ถึง สถานที่ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล โดยผู้วิจัยถือหนังสือราชการไปติดต่อด้วยตนเอง การแจกแบบสอบถามแจกโดยผ่านพยาบาลภายในโรงพยาบาล เริ่มเก็บข้อมูลตั้งแต่วันที่ 30 พฤษภาคม 2539 แบบสอบถามแต่ละชุดประกอบด้วย แบบทดสอบบุคลิกภาพ Sixteen Personality Factor Questionnaire จำนวน 187 ข้อ และแบบวัดความพึงพอใจในชีวิตสมรส จำนวน 46 ข้อ แบบสอบถามที่แจกทั้งหมดมี 430 ชุด แจกให้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นพยาบาล คนละ 2 ชุด ให้ตนเองตอบ 1 ชุด และ คู่สมรสตอบ 1 ชุด โดยแยกกันทำ และเก็บแบบสอบถามคืนได้จำนวน 400 ชุด คิดเป็น 92.02 %

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 วิเคราะห์ข้อมูลตามเงื่อนไขคะแนนบุคลิกภาพ โดยการแปลงคะแนนบุคลิกภาพให้เป็นคะแนนมาตรฐาน (Standard Score หรือ Z Score) แล้วแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น กลุ่มที่มีคะแนนบุคลิกภาพสูง และกลุ่มที่มีคะแนนบุคลิกภาพต่ำ ในแต่ละองค์ประกอบของบุคลิกภาพ โดยใช้เกณฑ์การแบ่งดังนี้

กลุ่มสูง มีคะแนน Z มากกว่า หรือเท่ากับ 0

กลุ่มต่ำ มีคะแนน Z น้อยกว่า 0

6.2 ในแต่ละองค์ประกอบบุคลิกภาพจัดกลุ่มของคู่สมรสเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 คะแนนบุคลิกภาพของคู่สมรสต่ำทั้งคู่

กลุ่มที่ 2 คะแนนบุคลิกภาพของคู่สมรสสูงทั้งคู่

กลุ่มที่ 3 คะแนนบุคลิกภาพของคู่สมรสสูงคนหนึ่ง ต่ำคนหนึ่ง

หาค่ามัชฌิมเลขคณิตคะแนนความพึงพอใจในชีวิตสมรสของกลุ่มที่ 1 กลุ่มที่ 2 และ กลุ่มที่ 3

6.3 ทดสอบความแตกต่างของมัชฌิมเลขคณิตของคะแนนความพึงพอใจในชีวิตสมรส ระหว่างคู่สมรสที่มีลักษณะบุคลิกภาพในองค์ประกอบที่ศึกษาสูงทั้งคู่ คู่สมรสที่มีลักษณะบุคลิกภาพในองค์ประกอบที่ศึกษาต่ำทั้งคู่ และ คู่สมรสที่มีลักษณะบุคลิกภาพในองค์ประกอบที่ศึกษาต่างกัน คือ สูงและต่ำ ด้วยสถิติทดสอบ F-TEST แล้วนำเสนอข้อมูลโดยใช้ค่าดัชนีความพึงพอใจในชีวิตสมรส ซึ่งคำนวณโดยการหารค่ามัชฌิมเลขคณิตด้วย 46 ซึ่งเป็นจำนวนข้อของแบบทดสอบความพึงพอใจในชีวิตสมรส

6.4 วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง

ความพึงพอใจในชีวิตสมรสของสามี กับ

- คะแนนองค์ประกอบบุคลิกภาพแต่ละองค์ประกอบของสามี
- คะแนนองค์ประกอบบุคลิกภาพแต่ละองค์ประกอบของภรรยา
- ผลรวมของคะแนนองค์ประกอบบุคลิกภาพแต่ละองค์ประกอบของสามีและ

ภรรยา

- ผลต่างของคะแนนองค์ประกอบบุคลิกภาพแต่ละองค์ประกอบของสามีและภรรยา

ความพึงพอใจในชีวิตสมรสของภรรยา กับ

- คะแนนองค์ประกอบบุคลิกภาพแต่ละองค์ประกอบของสามี
- คะแนนองค์ประกอบบุคลิกภาพแต่ละองค์ประกอบของภรรยา
- ผลรวมของคะแนนองค์ประกอบบุคลิกภาพแต่ละองค์ประกอบของสามีและภรรยา
- ผลต่างของคะแนนองค์ประกอบบุคลิกภาพแต่ละองค์ประกอบของสามีและภรรยา

ความพึงพอใจในชีวิตสมรสของทั้งสามีและภรรยา กับ

- คะแนนองค์ประกอบบุคลิกภาพแต่ละองค์ประกอบของสามี
- คะแนนองค์ประกอบบุคลิกภาพแต่ละองค์ประกอบของภรรยา
- ผลรวมของคะแนนองค์ประกอบบุคลิกภาพแต่ละองค์ประกอบของสามีและภรรยา
- ผลต่างของคะแนนองค์ประกอบบุคลิกภาพแต่ละองค์ประกอบของสามีและภรรยา

ศูนย์วิทยพัชรากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 49 สรุปผลการวิจัย

ที่	Factor	สอดคล้อง/ไม่ สอดคล้อง ทฤษฎีความ สมดุล ทางปัญญา	สอดคล้อง/ไม่ สอดคล้องทฤษฎี ประกอบสมบูรณ	สอดคล้อง/ไม่ สอดคล้องทฤษฎี เสริมแรง
1	A : ขอบสังคม (OUTGOING)	สอดคล้อง	ไม่เกี่ยวข้อง	สอดคล้อง
2	B : สติปัญญา (INTELLIGENCE)	สอดคล้อง	ไม่เกี่ยวข้อง	สอดคล้อง
3	C : มั่นคงทางอารมณ์ (EMOTIONALLY STABLE)	ไม่สอดคล้อง	ไม่เกี่ยวข้อง	สอดคล้อง
4	E : ใช้อำนาจ (DOMINANCE OR ASCENDANCE)	ไม่เกี่ยวข้อง	ไม่สอดคล้อง	สอดคล้อง
5	F : ทำตนตามสบาย (HAPPY- GO-LUCKY)	สอดคล้อง	ไม่เกี่ยวข้อง	สอดคล้อง
6	G : มีหิริโอตัมปะ (CONSCIENTIOUS)	สอดคล้อง	ไม่เกี่ยวข้อง	สอดคล้อง
7	H : กล้าเสี่ยงภัย (VENTURESOME)	สอดคล้อง	ไม่เกี่ยวข้อง	สอดคล้อง
8	I : จิตใจอ่อนแอ (TENDER-MINDED)	ไม่สอดคล้อง	ไม่เกี่ยวข้อง	สอดคล้อง
9	L : ระวางสงสัย (SUSPICIOUS)	สอดคล้อง	ไม่เกี่ยวข้อง	สอดคล้อง
10	M : จินตนาการ (IMAGINATIVE)	ไม่สอดคล้อง	ไม่เกี่ยวข้อง	สอดคล้อง
11	N : ฉลาดมีเล่ห์เหลี่ยม (SHREWD)	สอดคล้อง	ไม่เกี่ยวข้อง	สอดคล้อง
12	O : หวั่นวิตก (APPREHENSIVE)	สอดคล้อง	ไม่เกี่ยวข้อง	สอดคล้อง
13	Q1 : ชอบทดลอง (EXPERIMENTING)	สอดคล้อง	ไม่เกี่ยวข้อง	สอดคล้อง
14	Q2 : พึ่งตนเอง (SELF-SUFFICIENCE)	สอดคล้อง	ไม่เกี่ยวข้อง	สอดคล้อง
15	Q3 : ควบคุมตนเองได้ (CONTROLLED)	สอดคล้อง	ไม่เกี่ยวข้อง	สอดคล้อง
16	Q4 : อารมณ์ตึงเครียด (TENSED)	สอดคล้อง	ไม่เกี่ยวข้อง	สอดคล้อง

8. ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับลักษณะบุคลิกภาพที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในชีวิตสมรส โดยใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพแบบอื่น ๆ บ้าง เพื่อเปรียบเทียบผลที่ได้กับงานวิจัยนี้ ว่าเมื่อใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพแบบอื่น ๆ แล้ว ผลที่ได้เหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร

2. ควรศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่กว้างกว่านี้ โดยมีการกระจายของกลุ่มตัวอย่าง และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างเพื่อให้เป็นตัวแทนที่ดีของประชากร ซึ่งอาจจะได้ผลการวิจัยที่หลากหลายกว่านี้

3. ในการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง โดยการเก็บข้อมูลทั้งคู่สมรส คือ ทั้งสามีและภรรยา จากการทำงานวิจัยนี้ ชี้ให้เห็นว่าสังคมไทยยังไม่เปิดกว้างสำหรับงานวิจัย และยังไม่มีการใส่ใจในงานวิจัยเท่าที่ควร ทำให้เกิดปัญหาอย่างมากในการทำงานวิจัย ตัวอย่างเห็นได้จากงานวิจัยนี้ เมื่อนำแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่างทำ ทั้งสามีและภรรยา การเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืน ทำได้ยากมาก ใช้เวลาในการติดตามแต่ละรายนานมาก และต้องใช้ความพยายามในการติดตามแบบสอบถามเป็นอย่างมาก บางกรณีไม่ยอมทำให้นื่องจาก รายงานกับผู้วิจัยว่ามีปัญหาในครอบครัวอยู่แล้ว ถ้าทำแบบสอบถามแล้ว สามีหรือภรรยา อ่านพบจะมีปัญหามากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นผลสะท้อนให้เห็นถึง การไม่เปิดกว้างในสังคมไทย ในการทำงานวิจัย ซึ่งถ้าผู้วิจัยไม่ใส่ใจ ก็อาจจะได้ผลการวิจัยที่ไม่เป็นจริง ไม่ได้รับประโยชน์จากงานวิจัยนั้น ๆ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4. เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ เป็นเพียงการศึกษาถึงลักษณะบุคลิกภาพ กับความพึงพอใจในชีวิตสมรส แต่ยังมีปัจจัยอื่น ๆ อีกหลายประการที่ยังไม่ได้ศึกษา จึงควรมีการศึกษาปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้เพิ่มเติม